

ETIČKI KODEKS UDRUGE MOST

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li u Kodeksu korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

OSNOVNA NAČELA

Polazeći od jednakog prava svih ljudi na sudjelovanje u svim oblicima društvenog života, svjesni neravnopravnog položaja različitih ranjivih skupina, posebice onih na koje je udruga MoSt usmjerena, spremni smo i obvezujemo se poštivati sljedeća načela:

NAČELO SUDJELOVANJA U DRUŠTVENIM PROCESIMA

Aktivno doprinostiti svim djelatnostima Udruge, a posebno biti aktivni u društvenim procesima i davanju inicijativa u rješavanju problema zajednice, poboljšanju socijalnih usluga i javnih politika; organizirati akcije koje će promicati građanski aktivizam, volonterski rad i solidarnost svih dobnih skupina.

NAČELO SOLIDARNOSTI, PROMOCIJE I ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA

Poštivati i primijeniti najviše međunarodne i nacionalne standarde u području promocije i zaštite ljudskih prava koja proizlaze iz uvažavanja različitosti i osobnog integriteta svakog pojedinca te izražavanje solidarnosti prema svima članovima društva.

NAČELO TOLERANCIJE I UVAŽAVANJA

Sudjelovati u raspravama o problemima u području djelovanja i načinima njihovog rješavanja pri čemu ćemo pokazati spremnost slušanja drugih i spremnost uvažavanja tuđih argumenata kada se oni ne slažu s našim mišljenjem; promicati toleranciju u društvu te senzibilizirati javnost za potrebe skupina korisnika na koje smo usmjereni.

NAČELO TIMSKOG RADA I SURADNJE

Pridržavati se strateških i operativnih planova i dogovora o načinu i podjeli odgovornosti za provođenje određenih aktivnosti i akcija; surađivati s drugim dionicima u zajednici koji djeluju u istim područjima; promicati formalne i neformalne mreže; u službenim kontaktima i javnim istupima istupati zajedničke stavove i mišljenja pozivajući se članak Statuta koji definira osobe ovlaštene za zastupanje Udruge.

NAČELO NEDISKRIMINACIJE I POŠTIVANJA DRUGIH

Poštivati druge i različite u društvu bez obzira na dob, rasu, nacionalnost, vjeroispovijed, jezik, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko uvjerenje, socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, naobrazbu, društveni položaj, bračno stanje, članstvo ili ne članstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće i druge osobne karakteristike; poštivati privatnost svakog klijenta i člana Udruge na način uvažavanja povjerljivosti osobnih podataka. Posebno se obvezujemo kako se u javnim istupima, pisanim i slikovnim materijalima takve podatke nećemo i ne možemo objavljivati bez suglasnosti člana na kojeg se ti podaci odnose.

NAČELO RAZVOJA OSOBNIH POTENCIJALA I RAZMJENE INFORMACIJA

Kontinuirano ulagati u stjecanje novih vještina i znanja te razvoj osobnih potencijala djelatnika/ca i korisnika/ca, promicati sve oblike formalnog i neformalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja. Zalagati se da informacije i spoznaje o različitim djelotvornim programima i oblicima pomoći i podrške u radu s korisnicima razmjenjuemo s drugim stručnjacima i suradnicima.

NAČELO ALTRUIZMA I OSTVARIVANJE IDEALA U PRAKSI

Zalagati se u svakoj prilici za društveno uključivanje i integraciju ranjivih skupina i poticati uključivanje više različitih dionika u zajednici s istim ciljem. Prihvaćajući navedene obveze kao minimum pravila kojih se svaki član/ica Udruge dužan pridržavati, članovi/ice se obvezuju i na nastojanje da svoj aktivizam, toleranciju, nesebičnost, strpljivost, spremnost za timski rad, dogovaranje, poštivanje drugih i različitih prenesu izvan Udruge i na svaku životnu situaciju u kojoj će se naći.

NAČELO ZAŠTITE OKOLIŠA I BRIGE ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Rad u Udruzi se obavlja u skladu s međunarodnim i domaćim standardima za zaštitu okoliša i održivog razvoja zajednici društva

Članak 1.

Djelatnici udruge Most u svom profesionalnom djelovanju iskazuju poštivanje osnovnih ljudskih prava, dostojanstva i vrijednosti svih ljudi prema načelima socijalne pravde.

Članak 2.

Osnovna uloga djelatnika Most-a je usmjerenost na problematiku pojedinca, obitelji ili skupine klijenata pri njihovom socijalnom uključivanju.

Djelatnici, suradnici i volonteri udruge MoSt dužni su djeci s kojom rade osigurati:

- zaštitu prava propisanih Ustavom Republike Hrvatske, konvencijama, zakonima, provedbenim propisima;
- provedbu programa kojima se promiče zaštita njihovih prava, sigurnost i zdravlje;
- siguran i pouzdan način bilježenja kršenja standarda iz ovog dokumenta, osiguravajući mehanizme za prikupljanje pritužbi na povjerljiv i siguran način, te osiguravajući podršku žrtvama i obavještavanje institucija nadležnih za kršenje prava djeteta.

Članak 3.

Djelatnici Most-a nastojat će ostvariti i zadržati visoku razinu otvorenosti, poštenja i kompetencija u svom radu. Djelatnici se moraju kontinuirano educirati i usavršavati kako bi upotpunjavali svoja stručna znanja i vještine, te osigurali visoku razinu stručne i etičke kompetencije pri pružanju podrške klijentima i pružanju samo one usluge za koje su osposobljeni.

Zbog sve složenije problematike i sve veće potrebe snalaženja u nepredvidivim i složenim životnim situacijama, djelatnicima su potrebna sveobuhvatna znanja i vještine koje im omogućuju:

- pružanje kvalitetne stručne potpore i poticanje klijenta da iskoristi sve svoje snage i potencijale u rješavanju nastalih teškoća;
- kontinuirano podizanje standarda i dostupnosti socijalnih usluga i pomoći;
- kontinuirano stvaranje poticajnog i sigurnog okruženja za djecu i mlade;

- primjena svih pravilnika, protokola o postupanju i uputa koji su propisani i od najboljeg interesa za djecu i ustrajnost u zaštiti i traženju odgovornosti za štetu počinjenu djeci;
- utjecaj na razvoj javnih politika posebice socijalne politike:
 - udruga MoSt će djelovati na području analiza politika i istraživanja te zagovaračkih aktivnosti koje su usmjerene na unaprjeđenje svih razina prevencije rizičnih ponašanja djece i mladih; zaštite prava djece i mladih te zaštite djece od nasilja (nad djecom i međuvršnjačkog);
 - udruga MoSt će djelovati na području analiza politika i istraživanja te zagovaračkih aktivnosti koje su usmjerene na unaprjeđenje socijalnih usluga u radu s ranjivim skupinama (djeca i mladi u riziku, djeca i mladi s problemima u ponašanju, mladi koji izlaze iz alternativne skrbi, beskućnici i osobe u riziku od beskućništva);
 - udruga MoSt će djelovati na području analiza politika i istraživanja te zagovaračkih aktivnosti koje su usmjerene na suzbijanje siromaštva i beskućništva.

ODNOS PREMA KLIJENTIMA

Članak 4.

Djelatnost zaposlenika, vanjskih suradnika i volontera isključivo je usmjerena na pružanje podrške i na korist klijenta. Taj odnos ne smije ugroziti niti jedan drugi interes ili namjera.

Udruga MoSt u radu s djecom zasniva politiku zaštite dječjih prava sukladno pravnim smjernicama za zaštitu prava djece:

- Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, 1989
- Ustav Republike Hrvatske, 1990 (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 70/17, 126/19)
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, 2014.
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, 2019.
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, 2004.
- Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, 2014.
- Etički kodeks istraživanja s djecom, 2003.
- Kodeks etike psihološke djelatnosti, 2005.

Članak 5.

Djelatnici, suradnici i volonteri udruge MoSt, koji u svom radu dolaze u direktan ili indirektan kontakt s djecom, trebaju biti svjesni situacija koje mogu predstavljati rizik za djecu te znati pravilno reagirati u takvim situacijama stoga pri kontaktu s djecom dužni su:

- U svakoj prilici odnositi se prema djeci s poštovanjem i priznati ih kao pojedince s vlastitim pravima;
- Uvažavati i cijeniti stavove koje djeca izražavaju;
- Raditi s djecom na način koji jača njihove kapacitete i sposobnosti i razvija njihove vještine i potencijale;
- Raditi s djecom u duhu suradnje uz uzajamno povjerenje i poštovanje;
- Prihvaćati djecu u okviru konteksta u kojem žive;
- Raditi u partnerstvu sa roditeljima/skrbnicima, udomiteljima i drugim stručnjacima kako bi se osigurala zaštita djece;
- Sve programme, aktivnosti i radionice osmišljavati i provoditi u skladu s najboljim interesima djece;
- Planirati i organizirati rad i mjesto za rad tako da se svi potencijalni rizici svedu na minimum;
- Omogućiti djeci da otvoreno razgovaraju o bilo kojem problemu;
- Prijaviti nadležnim institucijama svako loše postupanje prema djeci koje budi opravdanu sumnju na zlostavljanje i/ili zanemarivanje;
- Razgovarati s djecom o njihovom kontaktu s djelatnicima, volonterima i suradnicima udruge MoSt te ih potaknuti da se slobodno izraze ako ih nešto brine ili smeta;
- Stvoriti okruženje u kojem će se djeca osjećati sigurno i poštovano;
- Poučiti djecu o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, te osnažiti djecu da razgovaraju o problemima koja ih muče;
- Uzimati u obzir mišljenje djeteta kada se radi o okolnostima koje se na njega odnose, s poštovanjem i uvažavanjem;
- Omogućiti djeci da sudjeluju u procesima donošenja odluka koje se odnose na njih, kroz participativan proces u kojem se poštuju prava djeteta, njihovi stavovi, dostojanstvo i integritet;
- Biti svjesni razlike u moći između odraslih i djece i izbjegavati bilo kakvu zlouporabu koja iz ovakve situacije može nastati;
- Izbjegavati situacije koje ih mogu staviti u osjetljiv i kompromitirajući položaj: nastojati biti u društvu bar još jedne odrasle osobe kada rade s djecom ili biti vidljivi drugima kada su s djecom, osim ukoliko se radi o intervenciji koja zahtjeva privatnost (npr. psihoterapija);
- Obratiti pažnju na prikladnost tjelesnog kontakta s djetetom i kada se on smatra prihvaćenim, kao što je držanje za ruku, zagrljaj ili poljubac. Djelatnici trebaju biti sigurni da se dijete osjeća dobro u tim okolnostima;
- Odmah obavijestiti voditelja/icu Udruge/Programa ukoliko ste se našli u okolnostima koje mogu biti krivo protumačene od strane drugih osoba te izbjegavati takve situacije;
- Služiti svojim ponašanjem kao dobar model djeci – ponašati se odgovorno i brižno;
- Ponašati se jednako prema svojoj djeci bez obzira na spol, rod, seksualnu orijentaciju; nacionalnu, etničku i vjersku pripadnost; politička uvjerenja; tjelesna ili mentalna ograničenja i/ili oštećenja te životne okolnosti (npr. maloljetnička trudnoća, život u domu);

- Biti svjesni da se nasilje događa i među djecom te stoga izbjegavati situacije koje dovode do takvog rizika kao npr. ostavljati stariju i mlađu djecu ili posebno osjetljive grupe djece, bez nadzora;
- Djelatniku je nedopustivo ispoljavanje bilo kakvog oblika nasilja nad klijentom i ne smiju nikada udariti ili na drugi način fizički povrijediti ili fizički zlostavljati djecu;
- U radu sa djecom ne smiju nikada razviti nepotreban fizički kontakt sa djecom i ponašati se na neprikladan ili seksualno provokativan način;
- Ne smiju nikada razviti takav odnos sa djecom, koji bi se na bilo koji način mogao smatrati iskorištavajućim ili zlostavljajućim ili djelovati na način koji bi mogao dovesti dijete u rizik da bude zlostavljano;
- Ne smiju koristiti jezičke izraze, davati prijedloge ili nuditi savjete koji su neprikladni, uvredljivi ili na bilo koji način ponižavajući;
- Ne smiju propustiti adekvatno reagirati na nezakonito, opasno ili nasilničko ponašanje djece i roditelja/skrbnika prema djeci;
- Ne smiju se ponašati na način da posrame, ponize, omalovaže ili degradiraju djecu ili na drugi način primijene bilo koji oblik emocionalnog zlostavljanja; diskriminirati, različito tretirati ili favorizirati određenu djecu, isključujući drugu;
- Ne smiju objavljivati fotografije ili video uratke djece polaznika radionica za promociju aktivnosti udruge MoSt bez pristanka njihovih roditelja;
- Ne smiju djecu izlagati neprimjerenim sadržajima koji mogu uzrokovati emocionalnu štetu, kao što su nasilje ili pornografija i izlagati i upućivati djecu na eksploataciju dječjeg rada;
- Ne smiju sudjelovati u bilo kakvom opasnom, ilegalnom ili zlostavljajućem ponašanju prema djeci;
- Ne smiju ignorirati iskaznu brigu djeteta vezanu uz zlostavljanje ili zanemarivanje;
- Ne smiju biti nasamo s djetetom, bez da ih druge vide duže vrijeme (npr. u autu, kod kuće).

Članak 6.

Udruga MoSt zasniva politiku zaštite drugih ranjivih skupina, posebice beskućnika i građana u riziku od beskućništva na smjernicama važnih međunarodnih i nacionalnih dokumenata i prava:

- Opća deklaracija o ljudskim pravima
- Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10)
- Ustavni zakon o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u RH (NN 34/1992-896)
- Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013.- 2016. Godine
- Stručno analitičko izvješće o provedbi Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava 2013.-2016.
- Zakon o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19)
- Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12)
- Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18)
- Zakon o zaštiti tajnosti podataka (NN 108/96)
- Zakon o prebivalištu (NN 144/12, 158/13)

Članak 7.

Djelatnici su svjesni svoje profesionalne odgovornosti prema klijentu, ali uzimaju u obzir i vlastita ograničenja koja se mogu pojaviti zbog potencijalnih etičkih zahtjeva ili mogućih sukoba interesa uslijed osobnih ili kolegijalnih veza sa članovima klijentove obitelji te profesionalnih obveza prema svom poslodavcu.

Članak 8.

U situacijama gdje stručni djelatnik provodi savjetodavni ili terapijski rad s pojedincem, obitelji ili skupinama, nije mu dopuštena intervencija u međusobne pravne odnose između klijenata. Ukoliko se ipak odluči na intervenciju unatoč nespojivosti uloga, stručni djelatnik preuzima potpunu odgovornost za svoju odluku, te je dužan unaprijed upoznati klijenta sa svim planiranim intervencijama kao i mogućim posljedicama.

Članak 9.

Djelatnici na početku postupka upoznaju klijenta s mogućnostima, načinom i opsegom stručne pomoći. Sve navedene informacije moraju se klijentu pružati na način i u obliku koji je klijentu dostupan i razumljiv. Klijenta je potrebno dostojno oslovljavati i obraćati mu se s poštovanjem, te voditi brigu o čuvanju njegova dostojanstva.

Članak 10.

Stručni djelatnik vodi brigu o klijentovu pravu da sam donosi odluke, odnosno poštuje pravo klijenta na samoodređenje. Klijent ima pravo odlučiti hoće li prihvatiti ili odbiti ponuđenu stručnu pomoć. Pravo na vlastitu odluku tek se iznimno može ograničiti u slučaju da klijent ugrožava sebe ili druge.

Članak 11.

Ukoliko djelatnik procijeni da nije u mogućnosti pružiti klijentu odgovarajuću stručnu potporu, uslijed pomanjkanja profesionalnog znanja, preopterećenosti drugim poslovima ili osobnim razlozima (primjerice sukob interesa), mora o tomu izvijestiti klijenta i usmjeriti ga drugom kompetentnom stručnjaku.

Djelatnik ima pravo priziva savjesti ako time ne dovodi klijenta u izrazito nepovoljno stanje ili životnu opasnost.

Članak 12.

Ukoliko to procijeni nužnim, djelatnik može iznijeti svoje mišljenje ili upozoriti klijenta na eventualnu neprimjerenost njegovih postupaka prema drugim osobama, instituciji i slično, iako u tom slučaju zadire u klijentovu osobnost, njegov položaj, sustav vrijednosti ili emocionalno vrednovanje.

Članak 13.

Tijekom vođenja stručnog postupka stručnim djelatnicima često su dostupni različiti povjerljivi podaci o klijentima ili drugim osobama. Svi podaci i informacije prikupljene o klijentu smatraju se profesionalnom tajnom. Djelatnici su obvezni čuvati profesionalnu tajnu.

Članak 14.

Djelatnik može pojedine osobne podatke o klijentu posredovati drugim zainteresiranim osobama samo u situacijama kada bi prešućivanje tih podataka ozbiljno ugrozilo samog klijenta, drugog pojedinca ili skupinu osoba.

Pri tome mora ispuniti sljedeće uvjete:

- osigurati pristanak klijenta,
- osigurati pristanak skrbnika ukoliko je klijent lišen poslovne sposobnosti.

Članak 15.

U svrhu stručnih, analitičkih, supervizijskih, edukacijskih ili znanstvenih istraživanja ili postupaka, stručni djelatnici mogu koristiti određene kvantitativne ili kvalitativne podatke o klijentima samo pod uvjetom da su oni lišeni osobnih ili drugih prepoznatljivih obilježja.

Članak 16.

Djelatnicima nije dopušteno uzimanje materijalnih ili nematerijalnih darova za obavljanu stručnu pomoć.

ODNOS PREMA PROFESIONALNOJ SREDINI**Članak 17.**

Stručni djelatnici se zauzimaju za aktivno sudjelovanje i promicanje stručnog rada u svim profesionalnim aktivnostima i područjima djelovanja. Isto tako potiču i podržavaju sve oblike timskog rada i stručnog i multidisciplinarnog pristupa u radu s klijentima.

Članak 18.

Stručni djelatnici uvažavaju razlike u mišljenjima i praksi svojih kolega, te mogu izraziti i svoje kritičke stavove ali na odgovoran, argumentiran i prikladan način, razmotrivši prethodno sve okolnosti svake pojedine situacije.

Članak 19.

Stručni djelatnici teže promicanju integriteta obrazovanja, prakse i znanosti te su u tim nastojanjima otvoreni, maksimalno uvažavaju i njeguju kolegijalni pristup.

Članak 20.

Stručni djelatnici mogu voditi istraživanja i znanstvene projekte, te pisati stručne i znanstvene radove. Prije svakog istraživanja koji uključuje klijente, dužni su osigurati njegov pristanak ili pristanak skrbnika, te institucije ukoliko je klijent u njoj smješten.

ODNOS PREMA DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI

Članak 21.

Djelatnici imaju odgovornost da unaprijede i učine dostupnima različite usluge i dobra najvećem mogućem broju klijenata.

Članak 22.

Djelatnici imaju odgovornost pomagača da na primjeren način odgovore izazovima opresivne politike prema određenim klijentima i ranjivim društvenim skupinama (npr. djeca i mladi, beskućnici, mladi s problemima u ponašanju, osobe s teškoćama psihičkog zdravlja, pripadnici vjerske, nacionalne i seksualne manjine i dr.).

Članak 23.

Djelatnici su dužni štiti pojedince i obitelji od neodgovarajućih postupaka i zloupotreba u medijima i javnosti. Pri davanju informacija potrebno je posebno voditi računa o zaštiti privatnosti i interesima klijenata.

Članak 24.

Profesionalnost stručnih djelatnika uključuje i aktivnosti na svim područjima koja su u posrednoj ili neposrednoj vezi sa socijalnim radom. U tom smislu prate provedbu i zauzimaju za takve socijalno-političke i zakonodavne inicijative te potiču i aktivno se uključuju u razvoj civilnog društva, koje ide u prilog građanima i osobito klijentima u domeni socijalne skrbi.

Članak 25.

Djelatnici nastoje u široj društvenoj javnosti javno prezentirati svoju djelatnost kroz sudjelovanje na konferencijama, znanstvenim i stručnim skupovima, pisanjem i objavom stručnih radova, javnim akcijama, kampanjama.

ODNOS PREMA FINANCIJAMA I DONATORIMA

Članak 26.

Sredstva za rad Udruga ostvaruju putem natječaja na nacionalnoj, lokalnoj razini i iz EU fondova, od donatora i sponzora, donacijama građana, organizacijom javnih akcija te samofinanciranjem u skladu s našom misijom. Velik udio u ukupnom godišnjem budgetu organizacije odnosi se na donacije građana u hrani usmjerenoj našem Centru za beskućnice/ke i Socijalnoj samoposluzi Solidarnost. Iznimna je i novčano iskazana vrijednosti rada koja dolazi od volonterskog doprinosa. Prema svim donatorima djelatnici se trebaju odnositi s poštovanjem i uvažavanjem bez obzira na visinu sredstava, a novcem raspolagati odgovorno, trošiti namjenski te transparentno i u zadanim rokovima izvještavati a godišnja financijska i revizorska izvješća dati javno na uvid.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Poštivanje odredbi ovoga Kodeksa obvezno je za sve stručne djelatnike bez obzira na radno mjesto ili članstvo u profesionalnoj udruzi.

Članak 27.

Dužnost je svake članice i člana da se pridržava Etičkog kodeksa. Svatko ima pravo upozoriti djelatnika na obvezu primjene etičkih normi ovoga Kodeksa, a osobito je to obveza stručnih djelatnika. Stručni djelatnik koji uoči kršenje odredbi ovoga Kodeksa, dužan je upozoriti na to svoga kolegu na kolegijalan i korektan način. Ukoliko se kršenje Kodeksa ne može riješiti na kolegijalan način, stručni djelatnik dužan je o tome izvijestiti Upravni odbor, a Upravni odbor je dužan opomenuti članicu ili člana o kršenju Kodeksa minimalno jednom pismenom opomenom prije nego se poduzmu sankcije. Nakon minimalno jedne pismene opomene, kršenje Etičkog kodeksa može se sankcionirati gubljenjem statusa voditeljice ili voditelja projekta, programa, odnosno zamjenice voditeljice/zamjenika voditelja, gubljenjem statusa redovne članice ili člana, odnosno statusa podupiruće članice ili člana Udruge. O svim slučajevima odlučuje Upravni odbor.

U slučaju nepoštivanja Etičkog kodeksa član može biti opomenut, a za teže povrede može biti isključen iz Udruge, o čemu odlučuje Upravni odbor.

Za udругu MoSt

Đordana Barbarić, predsjednica